

34/6

LA CAMPANA DE GRACIA

Any LXIV - Batallada 3352

Preu: 20 cèntims

BARCELONA, 21 d'Octubre 1953

—Sí senyors, sí. «La Lliga sempre ha vetllat pel benestar de la classe obrera.»

LA
CUINA A GAS
INDISPENSABLE
A TOTA
CASA MODERNA

EXPOSICIÓ I VENDA:

APLICACIONS AL GAS

Avinguda Portal de l'Angel, 20

¡¡Atenció!! Ciutadans: A la
CASA BASTIDA

PASSEIG DE GRACIA, 18

Gran Basar de Sastreria i Camiseria

es ahont podreu vestir amb pocs diners i ben elegants: El sistema de vendre amb poc enguany ens augmenta tan considerablement la venda que ens veiem obligats a fer engrandiments continua ment. Amb els nostres continous viatjes a Paris i Londres estem al corrent de la moda a tot hora.

Gran Liquidació permanent de totes les existències de la temporada pasada.

SECCIO DE SASTRERIA

100.000 Pantalons des de	5 pessetes
100.000 Trajos fets de llana des de	25 "
100.000 Abrics fets de llana des de	25 "
100.000 Impermeables des de	10 "

En la Secció de Mida tenim un gran assortit de gèneres estil Anglès tant per trajos com Abrics a **60, 75 i 95 pts.** els mes superiors

SECCIO DE CAMISERIA

100.000 Calçotets des de	1'95 ptes.
100.000 Camises blanques des de	3'95 "
100.000 Camises gran moda	4'95 "
100.000 Païames des de	4'95 "

En la secció de mida tenim grans existències de cèfirs, franeles i sedes a preus **MES BARATO QUE JO NINGÚ.**

En casos d'urgència tenim una secció de confecció Ultra Ràpida que entreguem els encàrrecs a les quatre hores.

Considerant l'ahorro lo més esencial, obsequiem als nostres clients amb Segells d'Estalvi de la Caixa de Pensions per la Vellesa i altres presents a proporció amb l'import de la compra.

NOTA: Els que de fora vulguin servir-se de la nostra casa, poden escriure i adjuntant 0'25 pessetes en segells, rebren figurins, mostres i un sistema especial per a pendre les mides amb les instruccions per a rebre l'encàrrec abans dels 5 dies.

VISITEU ELS NOSTRES APARADORS

Llegiu i propagueu

"LA HUMANITAT"

Immillorable Informació

Diari modern Catalanista d'Esquerra

LA CAMPANA DE GRACIA

SETMANARI DELS ESQUERRISTES CATALANS

Redacció i Administració: Ronda Universitat, 25, entl. Telèfon 22122

THAS capacitat ben bé, poble liberal de Catalunya, del que signifiquen per a la nostra estimada terra, les properes eleccions legislatives?

A algú, equivocadament, heu sentit a dir que aquestes eleccions, per tractar-se de la renovació del Parlament espanyol, tenien, per a nosaltres, una importància secundària. Cal desfer aquest error. Si Catalunya no hagués portat a les primeres Corts de la República la grossa minoria que va portar-hi, a hores d'ara no tindríem Estatut, malgrat els esforços lloables de polítics nobles i de bona voluntat. La fermesa dels nostres homes va fer possible l'obtenció de l'autonomia. I solament portant al segon Parlament de la República una minoria entusiasta i nombrosa podrà ésser un fet, davant la incertesa dels aconteixements polítics que s'apropen, la consolidació del nostre règim autònom. Resta molt a fer per tal que la nostra minoria sigui un fet. Hi ha molta tasca a realitzar perquè Catalunya es trobi amb les mans deslliurades. El traspass dels serveis, la seva valoració, els mil detalls a resoldre, fills de la lluita dels interessos oposats, són factors que fan necessari que la raó i el dret de Catalunya es recolzin amb la força que han de tenir en els escans del Parlament espanyol una representació nodrida. I cal més, encara. És absolutament necessari, si no volem veure malbaratades les llibertats obtingudes, que aquesta representació de Catalunya a les Corts de la República, la integrin homes d'esquerra, republicans sincers, catalanistes progressius...

Si, per dissort, en la resta d'Espanya—en molta part encara no republicànitzada—les dretes coaligades aconseguissin treure diputats suficients per a frenar el ritme de la República, posant-la en perill, Catalunya ha de fer honor a la seva tradició liberal, constituint la tanca que haurà de barrar el pas a la reacció i al monarquisme. Cal, per això, que les dretes no puguin vanagloriar-se d'haver obtingut un triomf a Catalunya. Mentre aquesta resti fidel al seu republicanisme, el règim no estarà en perill, puix enfront de tota una Espanya dominada pel clericalisme, per la tradició i per l'aristocràcia, s'enfrontaria la terra catalana, urna sagrada on es guardaria la fe republicana en tota la seva puresa.

Penseu, catalans, en la sort de la nostra autonomia si, tant a Catalunya com a la resta d'Espanya, manessin, en mala hora, les dretes. El catalanisme, redimit de la seva tradició reaccionària, tornaria a caure en mans de la gent de la Lliga, del Foment i de l'Església. Pensar, aleshores, en reformes socials, en que la justícia imperés a Catalunya, fóra pueril. Tindríem —si és que ens la deixaven tenir—una autonomia "bien entendida", a base d'ordre i pau, sempre pau. I això, n'estem segurs, no és el que vol el poble.

Les dretes coaligades—Lliga, monàrquics, tradicionalistes, primoriveristes, feixistes, clericals—s'omnien amb el triomf. Cal que aquestes il·lusions, a Catalunya, no puguin convertir-se en realitat. I, per això, el procediment no és altre que anar a les urnes, sense defalliments antipatriòtics, sense abstencions suïcides. Votar les dretes és assassinar el règim i l'autonomia. No votar, equival a donar el vot a les dretes...

Tenen les eleccions del dia 19 de novembre importància cabdal per a Catalunya. Si el nostre poble compleix el seu deure, constituirà aquesta data una nova confirmació plena i categòrica del republicanisme i afany de llibertat que sent la nostra terra.

Davant l'enemic poderós, defallir és greu pecat de manca de civisme. Donem el pit, i la victòria, ara i sempre, serà nostra.

El que ens ha dit—sense saber-ho— en Ventosa i Calvell

Hem parlat amb en Ventosa i Calvell, l'ex-ministre «de la Corona». Ell no ho sap que hi hàgim parlat, però quan nosaltres ho diem, podeu pujar-hi de peus. Hi hem xerrat i fins ens ha donat un «puro». (Una «corona», naturalment.)

—Con que republicà, eh?—li hem dit.

—Psh! ¿Què vol que fem, sant cristià? Si Don Alfonso ha deixat el tin-

glado tan malament. I, no cregui: amb una República «morigerada» també hi podem fer forolla...

—Ja llegeixo els seus èxits al Parlament de Catalunya...

—Es fa el que es pot. Si no fos per en Duran, que em té enveja, encara podria lluir més.

—Ha dit lluí?

—Sí. Però no Vallescà. En Duran, amb aquella rialleta moqueta i aquell to

de suficiència i aquella dèria a fer jocs malabars, amb les paraules vol fer-me la competència. Però no ho aconsegueix, oi? Per algo jo sóc vell parlamentari. Bueno. Això de vell és metàfora, eh?

—Però en Trias de Bes?

—Fugi, home, fugi. ¿Que no veu que sembla un «pavo trufado»? Fa el murri, però és més manso que en Carreres...

—Potser en Vidal i Guardiola?

—Se'ns ha desinflat el pobre. I ja no hi ha res a fer. Se'n riuen.

—En Vallès?

—No res. En Vallès és poc fi. No més el dediquem a les queixes rurals. Ni en Tallada, que sempre està als núvols; ni en Miracle, que no hi entén res; ni en Sol, que sempre pesa figures; ni en Rovira, que enyora altres temps; ni en Sacanell, que s'hi fixa; ni en Valls, que no parla; ni en Martínez Domingo, que sempre discrepa... No ho dubti. Sóc l'amo de la colla.

—Bé, però el «sanyó Abadal»...

—Veu? Aquest és una altra cosa. Li costa, li costa... Però ja veuran el dia que arrenqui...

—Així, doncs, vostè creu...

—Que l'únic vell parlamentari — metàfora, eh? — de la Lliga sóc jo. Que els altres, tarregada.

—I de les eleccions, què? Perquè vostè veig que en això de la propaganda no s'hi mata!

—I ara! Qui vulgui peix que es mulli... allò. Que s'ho facin en Massot, l'Estelrich, en Maynés, en Gay de Montellà i en Roda, que volen ésser diputats. O bé en Solà de Cañizares, en Puig i Cadafalc, en Vendrell, en Carrera, en Pellicena, en Ginestà, en Riu, en Figuerola i l'Almeda que pensen anar a la Casa Gran...

—Bé, doncs, «mandar». I no s'hi atabali. En Duran no hi pot amb vostè.

—Es allò, sap? Són ambicions!...

Heus ací el que, sense ell saber-ho, ens ha dit en Ventosa i Calvell. Apa, doncs.

TANET

«Quan l'amargor, l'escarni i l'oprobri plaven damunt la nostra llengua i la nostra ànima, ferint les fites més intenses del nostre cor, vaig entendre que no hi havia cap més solució que la violència. I vaig defensar la llibertat absoluta, la independència de Catalunya. I jo us dic que si les dretes tornessin a governar Espanya i es servissin dels mateixos procediments dels monàrquics i dels dictadors, Catalunya treuria d'allà on fos, la braor i l'esperit necessaris per a fer front, amb tota dignitat, a un semblant estat de coses».—Francesc Macià.

Einstein pensa venir a Barcelona

El deure de la joventut catalana

Llegim en un diari anglès que Einstein, el savi matemàtic alemany, foragitat del seu país per la barbàrie nazi, pensava acceptar la invitació que li ha estat feta de venir a Espanya per tal de donar conferències a Madrid i Barcelona, però que calia, per a fer-ho, que sigués assegurada la seva persona, ja que com és sabut, els hitlerians han posat preu al seu cap, emprant procediments feudals

renyits del tot amb els temps moderns.

Caldria fer arribar a coneixement del gloriós home de ciència que tot republicà, enemic de les males arts del feixisme nazi, vergonya del món, considerarà, ací, com un deure vetllar per la seva seguretat personal. I, referent a Barcelona, el professor Einstein pot venir quan vulgui. Els nazis no s'atreviran a molestar-lo davant l'actitud decidida de la nostra joventut. Aquests infeliços de les camises vergonyoses, que en lloc de sentir el legítim orgull d'ésser compatriotes d'Einstein, el rebutgen, l'insulten i l'amenacen — vegi's com el pinta «Simplicissimus» —, no podran res contra ell a Catalunya. Pot, doncs, venir l'il·lustre savi a casa nostra.

La tragèdia dels asils catòlics

Copiem d'«El Matí», diari no gens sospitosos...

«Fugitives agafades. — Del convent de les Oblates s'escaparen dues asilades, Francesca Mora Ventura, de 18 anys, i Teresa Calzada González, de 22. La primera es tirà al riu Ebre i fou salvada per dos joves que en greu estat la portaren a l'hospital, i la segona, l'ha trobada la policia a una casa del carrer Ratlla de Sant Jaume; segons s'ha sabut tenia la intenció de dedicar-se a la mala vida.»

¿No el capiu, lectors, el drama que enclouen aquestes línies? ¿No la veieu la ineficàcia absoluta de les reclusions conventuals? ¿No us feu càrrec de l'absurditat d'un règim que amagat sota una capa misericordiosa no és altra cosa que un presidi indigne i cruel? Que en temps de República passin aquestes coses és del tot intolerable!

La tornada d'en March

A Mallorca hom dona per segur que serà elegit diputat

La Comissió de Responsabilitats ha enllestit l'acta acusatòria contra en March, el potentat sense escrúpols que vol ensorrar la República. La dansa dels milions va a començar ara. Escolteu el que ens diu un amic nostre resident a Mallorca:

—A Palma tothom està convençut que en March guanyarà la partida.

—Però, ¿és que veritablement hi té tantes simpaties?—preguntem.

—Simpaties? Poques, per no dir cap. Però en March és l'amo. Les grans indústries mallorquines són d'ell o estan per ell financiades. Si els retira el capital, són a l'aigua. Les empreses de navegació depenen d'ell. Les grans extensions de terres que posseeix el fan dominador de la pagesia. Té hipotecada mitja propietat de Palma, i no és gaire exigent. Però podria ésser-ho amb qui se li posés enfront. Les Banques són seves. Al que se li oposi, no hi ha crèdit ni descomptes, ni facilitats de cap mena. Així té dominat el comerç... Mallorca és seva. Són seus els grans hotels. Seves les manufactures... Per això a Mallorca hom té per segur que en uns vinentes eleccions serà elegit diputat.

—Això si el Parlament li aprova l'acta...

—Es que entra en el seu plan el que vagin al Parlament uns dos-cents diputats de dretes! A tal objecte, finançarà les eleccions dels agraris, dels catòlics, de tota mena de dretes. Donarà diners per a la campanya electoral. De periòdics ja en té, i potser d'aquí a aleshores en tindrà més, ja que les gestions s'estan fent fa temps. En Lerroux no li és advers del tot. Molts intel·lectuals l'ajuden per «poderoses raons». Cregui que no pensen malament els mallorquins en suposar que March guanyarà a la República...

—A Catalunya, però, no hi farà res.

—Directament, no. Però els diputats de la Lliga, a les Corts, l'ajudaran. Ja se'n cuidarà l'Estelrich. I ací, a Barcelona, molt aviat hi tindrà diari propi...

Això és el que ens diu un amic nostre mallorquí. ¿Que no els ha dit res de nou? Dissortadament ja ho sabíem.

—Vuitanta anys teniu? I a què atribuïu aquesta longevitat?

—Entre altres coses, a què el «xerif» no va poder esbrinar mai qui havia matat a Jim Williams,

Realitat o fantasia

Per què ha vingut a Espanya M. Tardieu?

Ha passat per Catalunya i altres indrets de la península, l'ex-president del Govern francès M. Tardieu.

«Viatge d'esbarjo», ha estat l'explicació oficial de la vinguda del polític reaccionari francès, el més hàbil a saber amagar les seves intencions i propòsits. Però algú ens explica coses

i cosetes que ens fan dubtar que hagi estat el desig d'esbargiment el mòbil de la vinguda de M. Tardieu a Espanya.

—Tardieu—ens diuen—és un viatjant de feixisme. El seu somni és implantar una dictadura a França. Generals catòlics simpatitzen amb ell. Un general—que té un fill frare—és el seu home de confiança. Parlamentari distingit, pateix de fòbia parlamentària. Però ara com ara, a França, parlar de feixisme és aventurat. Ara, que si altres nacions caiguessin en la temptació d'erigir un Hitler...

—Bé, sí — responem —. Però això no són més que suposicions...

—No ho cregueu. Tardieu, a Espanya s'ha orientat. Ha parlat amb agraris, monàrquics i gent per l'estil. Hom diu si tingué una conferència amb Goicoechea... I ha tornat a París. Ah! I cal no oblidar que, allí, palesa molta simpatia per Calvo Sotelo i l'Aunós...

Fantasies? Realitats? No som pas nosaltres els que havem d'escatir-ho.

Cal vigilar les maniobres tèrboles de les dretes

Un diari catòlic publica aquesta «insignificant» recomanació:

«Dar a nuestros centros el nombre y domicilio de las personas conocidas tuyas que han fallecido desde el año 1931 y tenían voto en la localidad.

Dejar también nota de las personas ausentes ya o que lo estarán para el 19 de noviembre, que figuren en el censo.»

Heus ací la maniobra que ve emprant, amb gran èxit, la Lliga. Fer llistes de morts i canviats de residència «per tal de vetllar per la puresa del sufragi». I el dia de l'elecció, a primera hora, fer votar als absents gràcies a les profitoses llistes amb tanta cura engiponades.

Electeur d'esquerra, no et deixis enganyar pels enemics de la República. Estigues ametent... i prepara el garrot.

Contes del senyor Rector

Un bon capellà de fora va fer uns goigs per a una ermita de la seva parròquia, i en voler estampar el dibuix de la Mare de Déu—puix eren a ella dedicats—va demanar qui li podria dibuixar una Mare de Déu "ben maca". No se sap si de bona o mala fe, algú li va indicar el dibuixant Eusebi Planas.

El bon home se'n va anar a Barcelona, i averiguat el domicili del papirista dibuixant, li proposa l'encàrrec.

En Planas, amb la seva bonhomia acostumada, no va gosar dir-li que no, i admeté l'encàrrec.

El capellà havia ja fet diverses visites al dibuixant i mai no estava fet el dibuix, ni en Planas no trobava l'hora de fer-lo, fins que un dia, en tornar per veure si estava l'esmentat dibuix, en Planas es trobava al terrat fent volar l'estel, puix era un gran aficionat al dit antic "sport", puja el seu criat al terrat dient-li: "Senyor Planas: abaix hi ha aquell capellà i pregunta si té fet el dibuix de la Mare de Déu".

—Digues-li que pugí—respongué en Planas.

El bon home, amb manteu i teula escales amunt, arriba al terrat, i en trobar en Planas esbufegant fent volar l'estel, li pregunta tot seguit pel treball, i en Planas li diu: "Ja està fet". I afegeix: "Miri com curteja l'estel! Faci el favor d'aguantar-me'l i vaig a buscar-li el dibuix".

El capellà es queda amb l'estel a les mans; passa un minut, cinc, deu, quinze, i l'home, que devia ésser el que es diu de pasta d'Agnus, comença a plegar l'estel i baixa al pis, pregunta pel senyor Planas i li diuen: "Ha sortit a passejar a cavall".

* * *

Un matí de primavera, al cel es sentí un gran terratrèmol procedent de Barcelona.

El Pare Etern es desvetllà esverat.

—Veiam si em despertaran tota l'angelada!

Als pocs moments es repetí el soroll i el Pare cridà al Fill:

—Vés, Jesús... Baixa fins Barcelona i els dius que no facin tant d'es-càndol!

—Perdoneu, Pare, però una sandàlia m'apreta i, si us és el mateix, hi enviaré l'Esperit Sant...

—Fes-ho com vulguis, Noi!

Jesús trameté l'ordre al colom sagrat, i aquest emprengué el vol vers la comtal ciutat.

Als pocs moments el diví missatger tornava davant del Pare Etern.

—Ja has anat a Barcelona?

—Sí, Pare.

—Has tramés la meua ordre?

—No, Pare.

—I doncs?

—Hi ha "tiro de pichón", i qualsevol s'hi acosta!...

* * *

Mossèn Parcerices cerca majordona.

I ha fet donar veus pel veïnat.

Se li presenta una dona d'uns trenta cinc anys, guapota i amb cara de bondat...

—Com es diu vostè?

—Elvira, per a servir-lo.

—Es soltera?

—Sí, senyor.

—Sap cuinar?

—Sí, senyor.

—I planxar?

—Sí, senyor.

—Deu ésser una bona xicota, oi?

—Sí, senyor. Molt creient, i que ningú no en té res que dir. Pot prendre informes...

—Ho sento, ho sento... No farem res...

INTENCIONS

ELS MORTS NO RESSUSCITEN

La Lliga ha celebrat una mascarada grotesca a Sitges. A aquesta mascarada hi ha pres part Cambó. Aquesta mascarada no ha tingut cap altra trans-

cedència que la ressurrecció de l'ex-ministre de la monarquia, de l'avalador del Banc de Barcelona.

D'aquesta mascarada no ens interessa res més sinó el discurs de l'ex-ministre de la monarquia, del senyor Cambó. El senyor Cambó, el popular ex-ministre de la monarquia — cal no oblidar-ho, cal retreure-ho a cada moment, cal tirar-li en cara a cada moment — ha fet un discurs aspre, agre, violent i virulent. El senyor Cambó ha emprat un to grotescament ridícol, oblidant que ell, ni com a Francesc Cambó ni com a home de la Lliga, no pot espantar ningú ni pot parlar d'ideal.

La Lliga ha estat un partit que ha fet una política de «realitats», de «fet concret». I les «realitats» i el «fet concret» de la Lliga han estat l'aval de banc de fallida, el pau, pau i repau del Sometent, la col.laboració amb la Dictadura. La Lliga mai no ha estat un partit de poble, sinó de senyors, de pseudo-senyors, que, en nom de l'ordre, anaven contra el poble, contra els drets del poble. La Lliga ha estat un partit — o una partida — de gent que ha fet una política crematística i l'ideal de la qual és el talonari del compte corrent.

La Lliga llançà una fórmula que deixà bocabadats i plens de pasme a quatre infeliços. La fórmula era aquès-

ta: «Monarquia? República? Catalunya» Però en dir Catalunya volien dir Lliga. Catalunya són ells, la Lliga i les seves finances.

Quan s'ha presentat l'ocasió — no ho oblideu — han oblidat Catalunya, se l'han passat per la creu de les calces, i, disfressats de ministre, han anat a servir de lacais al rei que havia injuriat la nostra terra, i que es vanava d'ésser l'hereu de Felip V.

El senyor Cambó no s'ha recordat d'això en adoptar el paper d'acusador. La Lliga no pot acusar ningú: té un passat massa tèrbol, un passat massa negre. El creador d'aquell famós *partido centrista*, mort abans de néixer, que havia d'ésser l'últim puntal de la monarquia. Devia d'ésser per amor a

Catalunya que Cambó es disposava a defensar la monarquia, a defensar aquell rei que deia que *los catalanes ladraban*.

El senyor Cambó, de més a més, o és un desagrait o viu una època elegiaca. Ho diem perquè ell confessava en l'aplec de Sitges que no podia esperar-se un retorn de la monarquia. ¿Què diran a Fontainebleau quan ho sàpiguen? El senyor Cambó no creu en un retorn de la monarquia, a la qual havia servit amb tant d'entusiasme. Però això no és obstacle perquè ataquí la República. Val a dir que ens plauen molt els atacs del senyor

Cambó. Un elogi, en canvi, no ens faria cap gràcia.

Cara dura. Verb dur, eixut, desagradable. Veu que neixia fonda, com d'una tomba. Veu de cadàver, d'aquest cadàver insepult que és la Lliga i que parla en nom d'un altre cadàver el d'aquelles dretes que es posaven a les ordres de Martínez Anido; el d'aquelles dretes que col·laboraven amb la imbècil dictadura de Primo de Rivera; d'aquelles dretes que en nom de l'ordre i del «pau, pau i pau» assassinaven els obrers pels carrers de Barcelona.

LLUÍS CAPDEVILA

LES MALES ARTS DELS FARISEUS

La clericalla, consegüent en el seu odi a la República, tracta per tots els mitjans de crear-li dificultats

La hipocresia de la gent d'església és tan arrelada, que arriba a extrems insospitats quant al «bon desig» de pertorbar la vida cristiana, i fa d'ella un infern pitjor que el que els capellans han inventat, per tal d'esferir els devots crèduls i fer-los afluir a la mosca. Els agavelladors de consciències, alhora que escuradors de butxaques, xucladors d'herències i altres coses de tots prou sabudes, s'han empescat ara una «Croada», que acredita la fama que gaudeixen de pensar-se-les totes.

Perquè el lector vegi que som verços i no diem les coses perquè sí, a continuació reproduïm, tota sencera, un dels fulls que la clericalla circula profusament aquests dies. Llegiu, amics, que això us estalviarà de pensar en altres no tan divertides:

«Croada d'oració i penitència. — Acudiu tots els que veieu en perill la formació i fins i tot la salvació dels vostres fills, tots els que sentiuteu batejar vostres cors d'amor a Jesucrist, tots els que us sentiuteu adolorits per les ofenses que es fan al seu Cor amorosíssim, acudiu a una «Croada» que en esperit d'«Oració i Reparació» consagra una *quinzena de penitència* a abstenir-se de *tota diversió*: del 15 al 31 d'octubre, mes dedicat a la Mare de Déu del Roser, la qual tantes vegades ens ha dut a la Victòria, per tal que la intercessió de la Verge Immaculada atregui sobre la nostra Pàtria les misericòrdies divines abreujant el temps de prova. Sacrifiquem-nos i oferim al Cor de Jesús, tots units, en aquests dies assenyalats:

»Penitència. — *La privació en absolut* de teatres, cines, platges o piscines. Atraccions, tes o reunions on es balli o es faci qualsevol acte que desdigni de l'esperit de sacrifici i reparació.

»Molt bo seria fer també un dia de

dejuni i una altra penitència corporal.

»Els que més vulguin assenyalar-se en l'amor al Cor de Jesús, poden sacrificar tot el mes.»

Aquest text, lapidari, s'ha imprès en castellà i català perquè vegin que ells no s'estan de res.

Ara bé. Del que llegim es desprèn que el terror dels nostres catòlics practicants és tant, arriba tan enllà en el terreny del sacrifici, que el fet d'estar-se quinze dies sense anar a teatres, cines, platges, piscines, etc., etc. Constitueix «una penitència» que cal provocar, no gens menys que amb una «Croada»... Repetim que no s'estan de res. Sembla que si tan convençuts estiguessin de què els llocs esmentats són de perdició, deixarien d'anar-hi per propi impuls. Però això no sortiria a compte als endegadors de salvacions eter-

nes a preu alçat. Causa que els devots, i sobretot les devotes, vegin als centres mundans. Altrament no necessitarien clergues que els treguessin de l'infern...

¿Veritat que fa riure aquesta croada? Doncs, si la mireu a contraclaror ja no us farà riure tant. Abaix a un pla preconcebut de derrotisme de desgast. Treient la gent del lloc d'esbargiment públic hom incrementa la crisi, la misèria, el malestar, la gana, l'atur forçós. Hom cultiva el descontent dels industrials simplistes. Per acabar, una colla de males intencions incompatibles amb la decència, però perfectament addients a una campanya. «A. M. D. G.».

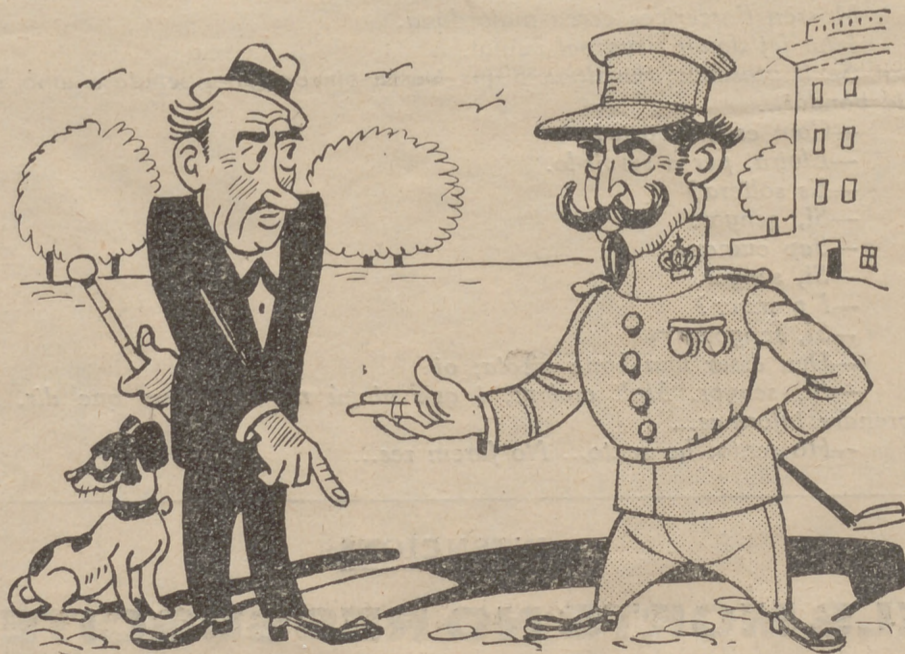
El teatre catòlic i un Bisbe de la caverna

El Bisbe de Solsona, doctor Comellas, ha publicat, en el «Butlletí Eclesiàstic» d'aquell bisbat, una circular condemnant les representacions teatrals en els centres catòlics. Segons ell, el teatre és cau de tots els perills, i una immoralitat gairebé sempre. Per això diu «que no convé instituir-lo ni fomentar-lo», i que si per estar ja funcionant en algun còrcol hom no vol deixar-lo, «mai no sigui amb actors d'ambdós sexes».

El Bisbe de Solsona s'esvera que joves i noies puguin trepitjar l'escena alhora. Esperit cavernícola pur, no capeix que a l'escena és on poden estar junts els dos sexes sense cap perill. Però ell no se'n preocupa del que passi fora de l'escena...

A Solsona seguiran, doncs, representant-se totes les obres del repertori mundial, però «sense dama». Així hem vist fer «Les joies de la Roser» en un centre del carrer de Mercaders.

I cregueu que es podien pagar diners per a presenciar-ho.

—Vaja, una amnistia que no ens hi compren els militars.

—Es que aleshores no seria amnistia. Seria *amnesia*.

L'estat lliure de Montserrat

Els amos de les muntanyes

Dies passats, des d'aquestes columnes, parlàrem del poder absolut que exerceixen a Montserrat els monjos benedictins, els quals se n'han fet els amos.

Allà no es mou una fulla de cap arbre sense el seu permís. La gent que viu en aquelles contrades, per tenir-hi la seva col·locació o pels motius que sigui, estan espordits dels càstigs que són capaços de portar a terme els frares quan no els obeeix algú d'aquells que es veuen obligats a residir a la muntanya. Tots sabem que els hotels que hi ha en aquella muntanya, en lloc de tributar als Ajuntaments respectius del terme on estan enclavats, tributen als monjos del monestir. Es sabut també que els pagesos de Monistrol, de Collbató o del Bruc que acudeixen a la plaça, poden vendre o no poden vendre segons que els monjos vulguin o no vulguin. I, per altra banda, és sabut que un industrial, malgrat tenir interessos creats pel dret i pels anys, pot ésser tret i arruïnat si els monjos volen tenir aquella indústria o en volen posar una altra d'igual.

Com les gasten els monjos

Heus ací la manera expeditiva que usen els monjos quan volen que un industrial se'n vagi i no se'n vol anar. En el camí que hi ha entre Sant Joan i Sant Jeroni, en la seva meitat, al lloc conegut per Pla dels Ocells, hi havia des de fa molts anys, perquè l'assumpte ve de pares a fills, una taula d'aigua i sucre. Els monjos, un dia, comminaren aquell bon home, aquell petit industrial del Pla dels Ocells, que tregués aquella taula d'aigua i sucre. Varen dir que allà no hi podia estar.

Com és natural, l'home no va fer cap cas de l'ordre que li varen donar els monjos. Però un bell dia es varen presentar dos minyons del monestir i amb cartutxos de dinamita — la taula estava clavada a la penya — varen enderrocar la taula d'aigua i sucre. La cosa, com es veu, és expeditiva i el procediment semblant als de la F. A. I. I així es va treure un petit industrial de la muntanya de Montserrat, sense respectar un dret adquirit que venia de pares a fills.

Indústries i comerços prohibits

Hi ha una altra qüestió que topa d'una manera clara i indubtable amb la Llei de Congregacions i Confessions Religioses. Tothom sap allò que es verifica amb les cel·les i hotels, i combinacions de cel·les i hotels; és un negoci dels més grans que es puguin fer amb els excursionistes i les famílies que volen passar tres o quatre dies a la muntanya en època estiuenca. Això va acompanyat de l'existència de fàbriques de licors; tots coneixem les famoses «Brises de Montser-

rat». Aquesta gent monàstica en qüestions de menjar i beure no hi ha cap *gourmet* que els iguali: reposteries, fàbriques de xocolata, fàbriques d'embutits; tenen escorxadors clandestins que no sotmeten a cap de les Lleis d'ordenances municipals, i tenen també un comerç d'objectes religiosos i després el negociet del garatge, que com que no paguen contribució, molts dels amos de garatges de Barcelona voldrien treballar en les condicions en què ells es troben. Això és un manament a la Llei de Congregacions i Confessions Religioses vigent, que

Heus ací una vella estampa de l'any 1520. Per ella veureu que l'afany de dominar la muntanya ja els ve de lluny als monjos. Fixeu-vos en l'estampa: creus per tots els cims i recons...

d'una manera clara i concreta diu que no podran tenir negocis ni indústries ni comerços, ni explotacions agrícoles de cap mena que no siguin aquelles indispensables per a la seva sustentació. Els monjos s'amaguen amb molta habilitat, i fan sortir algunes empreses de caràcter industrial i agrícola volent fer suposar que els amos de la muntanya de Montserrat no són precisament els qui en fan i que la gent es pensa que en són, sinó una entitat que una vegada es diu «Agrícola Regional, S. A.» i una altra un altre nom. D'aquesta «empresa» n'és un dels més grans accionistes l'abat de Montserrat.

L'hora del rosari.

Sembla ja una cosa improcedent que en plena República espanyola, liberal i laica segons resa la Constitució, pugui ésser possible que en un tros d'aquest territori nacional, en una hora determinada del dia, hi hagi una contrada on es tanquin establiments i comerços, on no funcioni cap mena d'instal·lació industrial, perquè la gent ha d'anar a rosari. Això passa a Mont-

serrat. A aquella hora fins la farmàcia tanca. I si algú es posa malalt o necessita auxili que s'esperi. O que es mori. Fins que hom surt del rosari no hi ha res a fer.

El monarquisme dels monjos

A Montserrat hi ha un establiment que és una mena de gabella, on es ven de tot: tabac, vi, pa, etc., i àdhuc és farmàcia. Quan encara no hi havia República, en el taulell del mostrador hi havia formades amb rajoles de València, dues faixes amb rajoles vermelles a dalt i a baix i una al mig amb rajoles grogues: la bandera de la monarquia espanyola. Es clar, avui això no es pot exhibir d'aquesta manera, i el mostrador ha sofert una reforma: han deixat les rajoles grogues, quan semblava que el natural i lògic i econòmic era treure una faixa de rajoles vermelles i posar-n'hi una de morada; han tret les dues faixes vermelles i les han posades blaves. Així, d'aquesta manera, l'emblema nacional de la República queda completament amagat, que és el que es tracta de demostrar. En canvi, encara avui, en les botelles que es subministren d'aquesta beguda estomacal que els frares fabriquen, hom pot llegir a les etiquetes «Real Monasterio de Montserrat»; és a dir, que per a ells encara existeix la reialesa.

Un tresor artístic que fuig de Catalunya

Tots sabem que a Montserrat hi havia un veritable tresor artístic de joies de tota mena. Tots sabem que allí hi havia un museu, on abundaven els bons quadros, els objectes valuosos. Ara els frares de Montserrat estan treient aquests objectes d'art de Catalunya i els traslladen a Andorra, a un monestir que s'estan bastint en aquelles valls.

Han estat trets de Montserrat nombrosos objectes, els quals varen ésser carregats en camions que un vespre sortiren d'una manera misteriosa. Aquests camions, al cap d'alguns dies, varen tornar i varen estar dipositats al garatge, molt vigilats i amb grans precaucions per tal que els curiosos no podessin esbrinar què contenien.

Al cap d'uns quants dies — segurament portades a cap unes negociacions que algú devia realitzar — els dos camions tornaren a sortir i varen tornar sense la càrrega que portaven, i això s'ha repetit set o vuit vegades.

Hi ha qui assegura que del monestir han estat tretes joies, llibres de la Biblioteca i objectes d'art, i que tot ha anat a parar a Andorra.

El diputat senyor Fronjosà va denunciar aquests abusos al Parlament de Catalunya. Però els monjos, acostumats a no respectar cap llei ni cap autoritat, van fent la seva en perjudici del patrimoni artístic de Catalunya...

«No hi haurà, a la fi, qui els posi a rotllo?»

Un perill per a la República, per a

Un front de dretes!

Heus ací el perill, poble, en aquests moments que poden ésser històrics.

Un front de dretes!

Saps què vol dir això? Vol dir que integristes, tradicionalistes, clericals de tota mena, monàrquics, primoriveristes, feixistes, s'uneixen per tal de donar a la República la primera sotragada que iniciï el seu enderrocament.

Vol dir que, aprofitant-se de la divisió dels republicans, les dretes monàrquiques volen apoderar-se del règim, amb finalitats que ni tan sols s'amaguen de manifestar.

¿Has llegit, poble, el discurs pronunciat per Gil Robles dies passats?

«Volem conquistar el poder—va dir—encara que costi sang el fer-ho. I un cop el tinguem, el Parlament serà sotmès a la nostra voluntat. I si no vol, el dissoldrem.»

Heus ací el programa feixista que treu el cap. Un començament de restauració borbònica. Una dictadura antirepublicans en l'horitzó.

Ho consentiràs, poble republicà? Les dretes monàrquiques s'han empecat una paraula que elles creuen dotada de poders màgics: l'antimarxisme. De tornada de Berlín, Gil Robles va llançar-la a la circulació. Antimarxisme! ¿Es que les dretes, mancades d'idealisme, tenen solament principis negatius, palesats en l'afix «anti», que tant de mal ha fet a Espanya?

Antimarxisme! Què saben ells, els cavernícoles coaligats, d'aquestes coses! Però al botiguer estevista, a la dama dels «roperos», a la burgesia egoista i a l'aristocràcia tronada això de l'antimarxisme els fa goig. I heus ací la parauleta convertida en bandera de combat...

Ja deus haver llegit, poble, els diaris aquests dies. Els radicals, convertits francament en partit dretista, van coaligats, en molts llocs, amb agraris, conservadors i tradicionalistes. Hom diu si el senyor Maura—l'home funest de la República—figurarà en la candidatura radical per Madrid. El senyor Alba, desferra monàrquica del tot indesitjable, és acollit, amb tota reverència, en el partit de Lerroux. L'Emiliano—l'home declarat incompatible amb el primer Parlament de

la República—torna a gaudir d'inflència. ¿Pot el poble liberal, el poble republicà, tenir confiança en el partit radical en aquests moments en què la República es juga el seu destí?

Els monàrquics de Sevilla volen votar l'ex-general Sanjurjo, el militar traïdor. Volen votar-lo a tall d'inri posat al front del règim. ¿Ho consentiràs, poble?

Les dretes de Madrid posen en candidatura a Calvo Sotelo, l'ignorant financier que va arruinar el país; a l'Albiñana, repulsiu i curt de gambals; a Goicoechea, sintetització de l'home troglodita; a Royo Villanova, l'enemic aferrissat de Catalunya; a Vallesllano, anticatalà ferotge...

En Marc té assegurada, segons diuen les dretes, l'elecció per diferents indrets. La Cierva, d'odiosa recordança, torna a la política «per haver-se acabat la revolució». Els deportats de Villa Cisneros aniran tots, emprant aquest títol, en candidatura de dretes. I fins hi ha hagut qui ha tingut la gosadia de proposar que hi figurin els ex-generals Barrera i Martínez Anido!

No et repugna tot això, poble? ¿No et fastigueja aquest intent de tornar a vessar escombraries damunt d'Espanya? Ho consentiràs passivament? No volem, no podem creure-ho. El poble sabrà contestar a aquestes provocacions fent prevaler la seva voluntat. Els republicans tenen el deure, per damunt de tot, de barrar el pas a la reacció. Es un deure sagrat que ha de sobreposar-se a totes les consideracions personals, a totes les nicieses de les quals la política està dissortadament plena.

* * *

Ara ens adrecem a tu, poble de Catalunya.

Ens adrecem a tu, l'essència liberal del qual ha estat sempre el nostre orgull, perquè pensis el que significaria per a Catalunya el triomf de les dretes, tan «dignament» representades, a casa nostra, per la Lliga.

¿Et recordes, ciutadà, de la ineficàcia pràctica del catalanisme mentre aquest ha estat mediatitzat per la Lliga? El poble sentia, malgrat tot, el catalanisme, però els polítics regionalistes hi mercadejaven. Els servia per

—Prepararé el vot. Però no este mé

a arribar a alts llocs de Govern, per a conquerir favor, per a regatejar conductes. La Lliga es deia encarnació de l'esperit català. I aquest títol, apropiat contra la voluntat dels esperits liberals del catalanisme, li donava força a Madrid. Aquesta suplantació del voler popular va fer ministres a Cambó, a Ventosa, a Bertran i Musitu, a Rodés... Aquest engany va donar influència i poder a la Lliga, va afavorir els grans fabricants, va permetre negocis, però Catalunya, el poble de Catalunya, no hi va guanyar res.

Trenta anys d'omnipotència de la Lliga no varen ésser prou per a donar-nos l'autonomia. Els seus ministres de la «Corona» no varen fer res

pera Catalunya i per a la pau social

ò no este més que prepari una altra cosa...

per a
r con-
arnació
, apro-
esperits
donava
antació
stres a
Musiv-
va do-
lga, va
va per-
el po-
quanyar

de la
a do-
minis-
fer res

per a satisfer les ànsies de llibertat de Catalunya. Un esbós autonòmic — la Mancomunitat — va convertir-se en feude de la Lliga, arrabassat, davant la passivitat dels seus representants, pel voler d'un dictador.

«Es que les circumstàncies no ens varen ésser mai favorables», deia, a tall d'excusa, el senyor Ventosa i Calvell en el Parlament de Catalunya. «Es que aquestes circumstàncies no eren altres que la República i vosaltres no la volíeu», li contestà, encertadament Lluís Companys.

I aquesta és la veritat. No la volien una República, encara que portés la llibertat de Catalunya. No la volien perquè els desfeia un estat de coses molt profitoses, i els enderrocava l'e-

difici, tan pacientment bastit del favor reial. Sacrificaven la pàtria a l'egoisme...

¿No et recordes, poble d'aquells articles de Cambó abans, poc abans, del 12 d'abril? Com se'n reia dels republicans que somniaven a enderrocar el règim! Com la defensava a la monarquia que trontollava! I, ja fetes les eleccions — plebiscit espontani —, el senyor Cambó «amb 39 graus de febre» va córrer a Madrid per tal d'apuntalar el Borbó.

* * *

Et recordes, poble, d'aquella magnífica jornada del 14 d'abril? Els ciutadans, plens de joia, ocupaven els carrers vitorejant el règim que naixia. I un ritme, unànim, emplenava la ciutat...

«Visca Macià, mori Cambó!»

Te'n recordes, poble? El lídier de la Lliga, mentrestant, passava la frontera i anava a ajuntar-se, a París, amb els monàrquics fugitius. Amb aquest acte reconeixia les seves culpes. Dies després — cal recordar-ho — complimentava el Borbó foragitat...

Han passat tantes coses, poble de Catalunya, perquè pretenguin que oblidis tot això! ¿Es que suposen, els de la Lliga i les dretes que la recolzen, que has perdut la memòria d'aquesta conducta antirepublicana i anticatalana? ¿No et revolta tanta gosadia? ¿Consentiràs que et representin al Parlament de la República els eters traïdors de la teva causa?

El catalanisme de la Lliga és negoci. Ara els seus homes, per tal de no estroncar el negoci, es diuen republicans. Els catalans que senten el patriotisme pur; els que mentre els prohoms regionalistes rebien mercès del monarca, sofrien l'exili i la presó; els que, dominats per l'ideal sagrat de llibertat, han perseverat sense claudicacions, resistint les vexacions, les injustícies, els abusos de la dictadura; els que han donat sempre el pit i la cara no voldran tolerar que la Lliga usurpi una representació que ens faria caure la cara de vergonya.

* * *

Obrer de Catalunya... Tinguis els ideals socials que tinguis, sentis les ànsies renovadores que el pensament

et dicti, tens el deure de votar les esquerres, enfront la candidatura de la Lliga.

Es un deure primordial, del qual res no pot excusar-te'n. En no fer-ho, abstenent-te o malgastant el vot en suposicions teòriques, l'adjudiques al teu enemic capital, a Lliga Catalana. Fes memòria, obrer de Catalunya. Pensa en la plutocràcia anomenada de la Lliga. En el Foment del Treball Nacional, obstacle obligat que has trobat sempre en el camí de les teves reivindicacions. En el pacte de la fam. En aquell sometent organitzat per la Lliga, d'acord amb Milans del Bosch, per tal d'esclafar la protesta obrera. En el nomenament, per a governar Barcelona, de Martínez Anido, imposat per la Lliga. En la repressió vergonyosa, indignant, d'Arlequí. En el fitxer Lasarte, en la confecció del qual intervingueren, entre altres homes de la Lliga, Puig i Alfonso i Bertran i Musitu. En les malifetes de la dictadura. En aquell Sindicat Lliure, que t'assassinava covardament pels carrers. En la Unió Patronal, identificada amb la Lliga...

¿Pots oblidar tot això i facilitar la tornada d'aquells temps infamants? ¿Pots col·laborar, no vontant les esquerres, al ressorgiment de la tirania patronal? ¿Pots oblidar les humiliacions sofertes, els germans turmentats, la sang vessada?

Per això, obrer de Catalunya, cal confiar que compliràs el teu deure. Si la candidatura d'esquerres no satisfà plenament les teves ànsies socials, no ha d'ésser això, davant del perill d'una reacció opressora, obstacle perquè no la votis. Has de votar-la... Tens el deure de votar-la. T'ho exigeixen els teus germans immolats a l'egoisme patronal i el pervindre dels teus fills.

* * *

Les hores són decisives. «Si la República espanyola trontollava, la República catalana seria el seu redupte», ha dit Lluís Companys. «Si la República caigués allà, a Catalunya no cauria», ha dit Francesc Macià. Cal, bon català, que les meditis aquestes paraules. I que davant l'allau de les dretes et preparis per la defensa de la República i de Catalunya.

Cant social

Lema: Camins i més camins.

La humanitat avança i porta dins
Camins i més camins i més camins!...
un bosc d'idees tortuoses,
un joc de flames roges, impetuoses
i una passió ampla i potent.
La humanitat va avant, eternament.

El flam de la passió que se l'emmena
li feia trencar el jou i la cadena
i, un jorn, alçava els braços ben lliures cel endins.
Camins i més camins i més camins!

Deixa roja de sang la seva ruta
i assedegada i amb l'ànima eixuta
trepitja espinacal i esbarcerar
però, alça el front enlaire i mira enllà.

Enllà brilla un estel dalt la carena
i l'ansia se l'emmena
de veure el sol naixent sobre els confins.
Camins i més camins i més camins!

La seva ruta és dura; a banda i banda,
en lloc de trobar roses en garlanda,
troba negrors d'abisme i solitud
i una amenaça nova de nova esclavitud.

Duu un pes de segles sobre l'ampla esquena
i els sécs morats de la cadena
del jou i del grilló
que, en nom d'un Déu Nostre-Senyor,
uns homes vils li estrenyien
i, per les greus ferides que li obrien
a cap a cap del cos,
li xuclaven la sang del moll de l'os

«Si vèiem perillar les llibertats de Catalunya, i les lleis obreres que preparem per a quan comptem amb mitjans de desenvolupar-les, que es desenganyin les dretes: si elles guanyessin, recomençaríem la lluita i donaríem, si calgués, la vida, per reconquerir les llibertats que ens haurien pres».—
Francesc Macià.

El poble català que aspira a les llibertats de Catalunya unides a les llibertats individuals, que anhela un laïcisme compatible amb la seva neta consciència, que fretura una gran justícia social, que treballa per a la reivindicació de la terra i es mou per acabar amb tota opressió, que lluita fermament contra tot allò que siguin cadenes; aquest poble ja té un Partit i segueix un home digne que ha enlairat a President de tot Catalunya. Esquerra Republicana de Catalunya i Macià, són els genuïns i democràtics representants.—«El Poble», de Sabadell.

Cria corbs i et treuran els ulls.

¿Quin programa és el programa de les dretes coaligades? Qui és el seu cabdill? Quin ideal les mou?

Perquè Alfons XIII no ha reconquistat, des que va fugir d'Espanya, un soi adepte. I la idea d'un Don Jaume III fa riure a tothom...

—A les dones en votar, els faran dir el nom i l'edat...

—Els anys, també? Ja ho veig. Això són maniobres dels republicans perquè no votin!

i li ofuscaven l'ànima amb eternals destins.
Camins i més camins i més camins!

Per mil camins arriba als nostres dies
portant al coll l'alforja pesant de les follies
i una ardidesa noble de combat
per assolir la seva llibertat.

Veü un demà que en l'horitzó ja apunta
i una estrella quieta, cella-junta,
que s'adormí en la fina clarícia del matí
i un sol que l'il·lumina pel llarg del seu camí.

I es prepara per vèncer un mur de noses
que té al davant, i veü florir les roses
d'un roserar de sang, envermellit,
que va deixant pel seu camí infinit.

I torna la foscor i la tenebra
i sent damunt el front la pesantor i la febra
i un joc de flames i neguits rebels
i esquinçaria la volta dels cels
si hi arribés la seva esgarrapada.
I cau la nit i ve la nova albada
i la claror
i la serenor
que li aclara les parpelles.
Les engrunes de pa de les estrelles
li renoven la set de caminar
i camina, i camina, de cara al seu demà.

Humanitat! Trenca d'una embranzida
tots els destorbs! Dóna al cavall la brida
i salta les barreres del teu encallament!
Aixeca't amb les ales omnipotents del vent
i aprèn del vent que de la polseguera
sap fer-se'n la bandera
propícia pel combat
i esbotza-ho tot, de cara a la teva llibertat!

I, quan siguis senyora i mestressa dels destins,
camins i més camins i més camins!

SALVADOR PERARNAU

Les dretes monàrquiques fan del dolorós fet de «Casas Viejas» bandera de combat. No recorden, o no volen recordar, que de «Casas Viejas», la història de la monarquia n'està plena.

No recorden les víctimes de la «setmana tràgica» i de la seva repugnant repressió. Ni els horrors de Montjuïc. Ni els morts quan la vaga de l'any 17.

Ni la tràgica i vergonyosa actuació de Martínez Anido. Ni les víctimes innocents de la farsa de Vera de Bidasoa...

La República ha donat a la dona els drets civils i polítics que no tenia.

Gràcies a la República pot contribuir, amb el seu vot, al millorament del país.

Gràcies a la República pot deslliurar-se, amb el divorci, dels lligams d'un casament equivocat.

Gràcies a la República pot ocupar càrrecs públics i representatius.

Es inferir un greuge a la dona suposar que pot votar contra la República.

Catalans: Les dretes volen portar al Parlament a Royo Villanova, l'enemic de Catalunya.

Republicans: Les dretes volen portar al Parlament a en Sanjurjo, el traïdor a la República.

Liberals: Les dretes volen portar al Parlament a Goicoechea, l'enemic de totes les llibertats.

Poble: Fes el teu deure!

El Dr. Duran fa un diagnòstic

«Quan el cos electoral vota l'Esquerra, desvarieja». Discurs de Duran i Ventosa al Parlament de Catalunya.

El doctor Duran i Ventosa, famós metge de la Lliga, ha trobat que el cos electoral de Barcelona està molt malalt.

—Abans—diu—estava bo i sa. Era quan votava la Lliga. Feia goig de veure'l. Però el 14 d'abril va agafar una malura estranya. «Mori en Cambó», cridava per tot arreu. No és cert que això palesa la gravetat de la malaltia que sofreix? Si no fos això, ves com s'hauria mostrat tant desagraït amb un home com el senyor Cambó, que sempre ha lluitat per Catalunya, que fins s'ha sacrificat essent ministre i que ha estat l'ajut constant de l'obrer?

—...! (Aquí poseu-hi la resposta que vulgueu.)

—Des d'aquell dia, cada vegada que el criden a votar desvarieja. Vota l'Esquerra! ¿No us sembla monstruosos això? Està ben malalt, pobre cos electoral. Si no ho estés, no votaria contra nosaltres.

—...! (Una altra resposta qualsevulga.)

—Però aquest desvari del cos electoral té un remei. Sí, un bon remei. Si ara torna a desvariejar — que molt m'ho temo — cridarem un doctor estil Primo de Rivera, perquè li doni unes injeccions de «dictadura», un remei que va molt bé. I ja veureu com estarà un quant temps sense desvariejar aquest cos electoral que abans feia tanta bondat!

El doctor Duran i Ventosa ens deixa. Té una consulta amb el doctor Iurrita. I no és cosa de fer-lo esperar.

—No ens deixen fer la mala vida!

—Si, noia. S'ens ha acabat la bona vida!

Diàlegs

Catequisfes polítiques

—Passi, home, passi...

—Amb el seu permís.

—Veurà; jo he dit a l'encarregat que el fes pujar perquè em consta que és un dels treballadors més complidors de la casa, i tenia grans desigs de fer-la petar una estona amb vostè.

—Ja veurà, un servidor...

—A més, tinc entès que exerceix certa influència sobre els seus companys.

—Sí, però encara no endevino...

—El per què l'he fet cridar, vol dir? Doncs és ben senzill. S'acosten les eleccions...

—Ah, ja; però vostè ja segurament sap que jo...

—Sí; no parli més. Ja suposo que les meves paraules no el faran variar de pensament, ni jo no ho proposo. Déu me'n guard! Aquí a casa no es pregunta a ningú quines idees professa ni ens interessa, amb tal que sigui un bon treballador i compleixi els seus deures. Però, a tall d'amic, no com a burgès, sinó d'home a home, voldria fer-li algunes reflexions.

—Vostè dirà.

—Si us he de dir la veritat, a mi la política no m'interessa gens; és més, jo crec que bona part dels mals que patim es deuen a un excés de política.

—O a una manca d'educació política.

—Potser sí, però per al cas és igual. Doncs jo crec que vosaltres els obrers, abans de deixar-vos enlluernar per unes prèdiques que només fan que emplenar-vos el cap de fum, hauríeu de reflexionar i veure el perill de donar el vot a certa gent que una vegada han arribat allí on volien, ja no es recorden més del que us varen prometre.

—Doncs a qui hem de votar, a la Lliga?

—Ca! Déu me'n guard de demanar-vos això. Ja us he dit que jo respecto totes les maneres de pensar, i no vull que les meves paraules siguin interpretades com una coacció. ¿A qui vàreu votar vós?

—Jo a l'Esquerra.

—I què, n'esteu content?

—Què vol que li digui: és veritat que podia haver fet més; però jo no recordo cap partit que hagi fet tant pel poble com ha fet l'Esquerra en dos anys.

—Que ja us ha donat la casa i l'hortet?

—No, però ens ha portat l'autonomia i els meus fills poden anar de franc a unes escoles modernes i netes on els donen menjar, i quan em trobava sense feina sabia on acudir per poder alimentar la meua família...

—Tot això té poca importància al costat de la crisi provocada per la gestió dels homes de l'Esquerra, i jo no us dic més que una cosa: si això ha

de continuar, tancaré la fàbrica i ja veurem si l'Esquerra us donarà feina.

—¿Es tot això el que volia dir-me, a tall d'amic?

—No us ho prengueu malament, que la meua intenció no ha estat pas molestar-vos... Si he dit que tancaria la fàbrica no he volgut significar que jo tingués intenció de fer-ho perquè sí, sinó que de continuar la crisi m'hi veuré obligat. Creieu-me, amic, la gent que treballen és millor que deixem la política de banda perquè no ens ha de dur cap benefici. Si jo fos obrer, no voldria fer esqueteta per a ningú.

—Així el que vostè pretén és que deixem de votar.

—Angela Maria; veig que per fi heu comprès les meves bones intencions.

—Sí, sí, és el mateix que diuen els de la F. A. I.: «Obreros, no votar».

—Oh! Es que ben mirat són els que tenen més raó...

—No ho deia pas així quan li van posar aquella bomba...

El senyor Cambó, rival de Ramper i Alady

Coneixem moltes coses que fan riure, a casa nostra.

Per exemple:

En Vilalta.

L'arquitectura d'en Puig i Cadafalc.

Les pintures del Saló de Sant Jordi.

En Solà de Cañizares.

El Club Republicano.

El llibre d'en Casas Carbó.

En René Llanas de Niubó.

Etc., etc.

Però res no ens fa riure tant com el senyor Cambó.

I quan el senyor Cambó parla de la qüestió social, en Ramper i l'Alady queden al nivell d'un Brunet qualsevol.

L'altre dia el senyor Cambó va dir coses tan divertides que encara ens fan mal les freixures...

«Volem — els de la Lliga, naturalment — uns Sindicats que es facin càrrec de la situació dels fabricants.»

Evidentment. Un Sindicat Lliure.

«La Lliga no promet, en el seu programa social, ni augments de jornal ni reducció d'hores de treball.»

Encertada. La Lliga, en tot cas, promet menys jornal i més feina. I el Sommetent i la llei de «fugas» si algú protesta.

«La Lliga ha vetllat sempre per la riquesa de Catalunya, sense la qual no pot haver benestar en la classe obrera.»

O si no, que ho digui el Foment.

¿No és veritat que aquest senyor Cambó és més divertit que en Ferran de Sagarra?

Que ja és tot el que es pot dir!

CARTES DE FORA

ALS NOSTRES AMICS FORANS

Us preguem que ens envieu nota de tots els atropellaments, de totes les injustícies, de totes les bretolades que contra la República maquinin la gent de dretes, els cacics d'ahir que volen seguir essent cacics avui. Cal no silenciar l'obra criminal d'aquesta gent, cal donar-hi una publicitat aterradora.

Les pàgines de LA CAMPANA DE GRACIA estaran obertes a totes les vostres veus de protesta. Contra el propietari feudal, contra el capellà facciós, contra l'innoble cacic, llanceu la vostra veu acusadora i justiciera.

Argentona

PER LA CAMPANYA ELECTORAL

Amb el recent decret de dissolució de les Corts Constituents, les dretes de casa nostra estan ja mobilitzant i revistant les seves forces per a donar la batalla als veritables republicans que després de la proclamació de la República varen quedar. Per tal d'obtenir vots es valen de tot, i de tots els mitjans que tenen al seu abast; àdhuc, recluten les histèriques dames de Paül per anar a cercar vots allà on puguin, valent-se per això de la caritat, d'aquesta maleïda caritat que paguen amb almoines i cobren en consciències.

Davant d'aquest fet no podem pas restar amb la boca tancada. Trobem molt bé que les dretes s'uneixin; el que no trobem bé és que hi hagi partits «republicans» d'abans del 14 d'abril (segons ells) que pactin tan descaradament amb els que abans s'haurien fet a bocins.

Aquests renegats del 14 d'abril (i que permetin l'expressió), són els que despotriquen contra aquest règim que ells mateixos varen votar, i que avui, pel sol fet de no poder lluir la vara d'alcalde i no poder mangonejar com abans i no faltar a cap processó i sermó de missa d'onze, avui vénen i estableixen un pacte sagrat de «no agressió» amb els *Grocs*, que tan aferissadament havien lluitat els uns contra els altres per l'hegemonia de quedar-se amb les pessetes.

No personalitzem i no fem comentaris

del que hauria estat la nostra vila amb un Ajuntament format per homes de la Lliga i de la Lligueta. Els coneixem sobrerament per fer comentaris. Ja pot jutjar-los el poble que tan bé com nosaltres els coneix.

Si tot fos per Catalunya i per la República, àdhuc les virades més incongruents anirien a tomb; però ara fa esgarrifança veure a aquells homes que abans d'aquest règim s'haurien esbocinat, anar de bracet, i com don Lacandru fer pronòstics que «cuando yo gobierne», etc., que no val la pena de parlar-ne.

Cal, doncs, ciutadans d'Argentona, que us doneu compte de les correrries nocturnes que fan lliguers, carlins, els de la lligueta (A. C.) i «los flamantes radicales» d'última fornada, i per últim el «Grocs» que sempre, fins a la proclamació de la República havien estat dels que governen, puix per alguna cosa fou alcalde la friolera de 30 anys.

Aviat tornarem a sentir els homes de la Lliga en aquell cèlebre parlament del «carro y el burro» (amb castellà perquè faci més bonic), i aquells «arranques» plens d'enyorança del temps de les vaques grasses: «En les idees som catòlics; en la política monàrquics, però constitucionalistes i legalistes, en l'aspecte social uns grans demòcrates».

I en el particular, uns grans imbècils tots plegats. Això no ho diuen ells, ho diem nosaltres. I per avui prou. Ja en parlarem un altre dia.

G. C.

Castellbisbal

LA SOTANA CONTRA LA REPUBLICA

Com obeint una consigna, des de fa uns quants dies, la sotana que tenim en aquest poble, ataca amb violència extremada la República i especialment els homes d'esquerra, emprant els rebregats tòpics de la manca de treball, els atracaments, l'anarquia social, etc., que segons ell impera, per arribar a la conclusió que és d'absoluta necessitat que es voti els partits de dreta, que acabaran amb totes aquestes malvestats i portaran la felicitat perduda, fent a més amb aquest acte obra grata als ulls de Déu, el qual es veu que en passa molts mals-de-cap de les coses d'Espanya i espera el dia 19 per poder classificar els bons i els dolents. Aquest individu que així s'expresa cobreix la vacant del titu'ar, que el tenim a la «central» segurament en comunicació directa amb tota la cort celestial. Potser ja és hora que la primera autoritat local, vetllant pel compliment de les lleis de la República, vigilés de prop les activitats d'aquest subjecte i d'algunes senyores que amb altres pretextos donen ensenyança confessional a casa seva. Hom preveu en aquest poble pel dia 19 un esclatant triomf de l'Esquerra. Es amb gran satisfacció que ho consignem, joiosos que s'hagin superat les rancúnies personals davant de l'interès col·lectiu.

J. A.

Olost de Llusanés

Molt s'ha parlat de la depuració del Sometent, però, pel que es veu, en lloc de depurar-lo no es fa altra cosa que embrutir-lo cada vegada més. Les següents línies ho demostraran:

A Masies de Voltregà un propietari, significat element pertorbador, i per més senyes, sometentista, no podent sortir-se amb la seva davant l'enèrgica actitud dels rabassaires, s'ha apropiat d'un pas que era considerat de domini públic, i amb el concurs de la guàrdia civil els privà dit pas

CANDIDATS!

A la "Lliga" hi ha empentes grosses

Davant de l'edifici de la Lliga observem un grup molt nombrós. «Això és que ha passat alguna desgràcia!», ens diem. I com que tenim el cor molt sensible, ens hi apropem.

—Què ha passat? — preguntem—. Es que hi ha foc?

—El foc de l'entusiasme!—ens respon, amb veu xaliapinesca, un senyor ventripotent.

—Ah, vaja! «Si que amigo». Com que veig tanta gent!

—Són candidats!

«Ahora lo comprendo todo». Els observo, i hi trobo moltes cares conegudes. En Massot, amb aquell posat d'estudiant trapellà. En Solà de Canizares, parlant castellà. En Roda i Ventura, volent convèncer en Vendrell que «el candidato genuino» és ell. En Jaumet Carrera, dient a l'Estelrich que la joventut és la que ha de remenar les cireres. En Pellicena, mirant de reüll en Maynés, que li vol prendre el tinglado. En Talavera, parlant de finances amb en Ginesta, que se l'escolta resigant. En Bulart, murmurant del seu sogre, que és monàr-

quic. L'Almeda i en Riu, mofant-se d'en Figuerola. En Rafael Gay de Montellà, opinant que «La Veu» és massa frívola. I un grapat més «cuyo nombre siento no recordar».

Es fa un silenci. Quà passa? Es que entren en Rahola i en Puig, els candidats màxims. Després un «ordenanza» dona la consigna de passar. I els candidats, atropellant-se, a cops de colze, entren en el despatx d'en Cambó...

No res. Total un ull de vellut i tres costelles enfonsades. Per la vida es perd la vida...

Satisfeta la meva tiferia me n'entorno Passeig de Gràcia avall.

i àdhuc els insultà en la seva presència.

A la Llacuna, un altre propietari, conegut per les seves idees cavernícoles, el qual en les passades eleccions es va distingir trencant una urna, i que, com a cosa natural, també és del Sometent, s'apoderà de les garbes de blat d'un rabassaire. Descobert, tot el poble acudí a casa d'aquest propietari que obeeix, tan fide'ment, les ordres de l'Institut de Sant Isidre, i l'obligà a retornar les garbes.

A Alpens, el cap del Sometent, junt amb deu o dotze galifardeus més, acometeren el president del Sindicat Agrícola i l'insultaren greument, i si no el van agredir, com era el seu propòsit, fou perquè, en veure's indefens, es refugià en l'establiment més pròxim.

A molts pobles donen de baixa del Sometent els que veritablement l'estimen tal com era i pel fins que va ésser creat en els seus orígens, i donen d'alta als individus més caracteritzats com a enemics del règim i del poble, arribant, com a Olost, a fer caps sometenistes nous de trinca que, per cert, no gaudeixen de gaires simpaties a la població.

Tot això i molt més que s'ha dit, demostra clarament la necessitat de procedir a la depuració del Sometent el més ràpidament possible si es vol evitar que es converteixi en un seriós perill per a la República. De més a més, els que pertanyen a dita institució, per pròpia dignitat, haurien d'ésser els primers a protestar contra els caps indignes de pertànyer a ella, i contra els indesitjables nous ingressats, l'instint i finalitat dels quals no són altres que servir-se del seu prestigi i de la seva força per a millor perjudicar i oprimir al poble.

Sant Adrià de Besós

LES ESCOLES

Anem a fer un retret. Això vol dir que no amaguem la nostra impressió de decepcionats.

¿On són aquelles escoles que havien d'ésser obertes a l'inici del curs actual? Segueixen miserablement tancades i amb el material dintre, sense fer cap servei a ningú. Segueixen oferint un mitjà d'obtenció de lloguers per part dels propietaris sense que el brujit i rialles dels menuts i menudes alegrin les parets encalcinades que formen aquells recintes esquifits. Segueixen donant vida a les escoles de frades i monges degut a que, tancades elles, la quitxalla o bé ha d'anar fent tomborelles pel carrer o ha d'anar a les altres escoles.

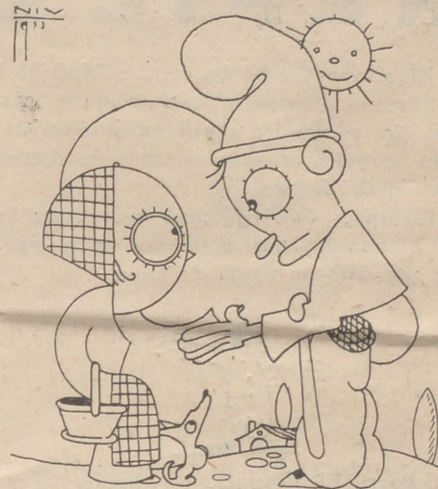
I les famílies, davant les possibilitats de sortir-ne un home menyspreat per la societat per la vida feta al carrer, o una dona anomenada de la vida, obten per portar-los a aquestes escoles, que si bé no anorreen cos i ànima, els anorreen només que ço darrer.

A l'Ajuntament van totes aquestes línies. A ell, per demanar-li acabi amb la cançó d'avui no, però de demà sí, repetida fins al cansanci, i que d'una vegada ofereixi la valentia de dir-nos el no, o, si és el contrari, de dir-nos el sí veritable.

Les seves fosquetats i vagueses recauen amb ver perjudici damunt d'ell mateix...

I mentrestant, monges i frades viuen de la Llei d'Ordenacions i Congregacions.

J. GRAU

—Al meu noi li ha sortit un foc...

—I no el tenia assegurat?

Carme

Per primera vegada a aquest poble, en el temps que hi ha de República, es va celebrar un acte civil que fou l'enterrament del bon company i amic En Ferran Poch Xuas; la pèrdua ha estat molt sentida. Proves en donà la molta concurrència que assistí a l'acte de conduir el cadàver a la seva última estada. Feia més d'un any que estava malalt sense esperances de guarir-se, i fins al final de la seva vida conservà totes les seves facultats i seny, essent contrari absolut del clericalisme, com també ho són els seus familiars.

L'enterrament fou digne del major respecte. Hi figuraven, a més dels seus familiars, les autoritats i el millor de la localitat, observant-se a les cantonades alguns grups de curiosos contraris a l'acte. Era cosa d'esperar els comentaris de l'endemà, dels quals nosaltres no fem cap cas per conèixer la gent que els feia. Com sempre, quatre desvergonyits sense criteri de cap mena, els més baixos, arrossegats pels dirigents de la Lliga.

El d'a fou plujós, però de res no va valer per a deturar la gentada fins que arribà al cementiri, malgrat ésser un xic lluny. Els familiars restaren molt agraits de la manifestació feta.

Com que també els comentaris són que el jutjat fa pagar per un enterrament civil un nombre de pessetes, jo, des d'aquestes columnes, dic que tot és una pura farsa, posat que el jutjat no fa pagar res, ni un cèntim. Si algú té ganes d'aclarir l'assumpte que faci acte de presència.

Corresponsal

—Ja ho veus; les dretes fan el front únic.

—Ja els convenia, ja, tenir un xic de front!

REPICS

El senyor Cambó ha anat a Madrid. I la Premsa n'ha parlat molt d'aquest viatge. Ara si vol fer aquell partit centrista. Que si volia orientar el front de dretes. Que si Gil Robles...

El senyor Cambó, veient que encara la la Premsa ingènua el té per personatge, ha engaixat un parell de kilos.

Segons «El Liberal», Gil Robles té un «plan» per tal de restaurar la monarquia. Mils duros, diaris afectes, militars, «grandes de España», extremistes a sou...

Bé. Però ja ha comptat amb el poble?

Perquè aquest, segurament, també hi voldrà dir la seva.

Segons «La Veu», Gil Robles es l'home del dia, és un polític millor que Cánovas, és l'home de l'esdevenidor fatal.

Quina manera de demanar almoïna!

En una conferència que, en terres de Castella, va donar Gil Robles, el públic va cridar «muera el Estatuto!»

No s'hi escarrassin. L'Estatut no morirà.

I si volen gresca, allà ells.

El dijous passat, en un centre «feixista» del barri de Santa Madrona, un capellà, el P. Farrés, va donar una conferència sobre «la castetat», adreçada als joves majors de quinze anys.

¿Què fa, senyor Selves, que no acaba de netejar el barri de Dressanes?

La Premsa ha parlat per boca de's seus corresponents a Madrid, de l'estada del senyor Abadal a la capital de la República.

I el senyor Abadal no s'ha mogut de Barcelona.

Es que n'hi ha dos,

No més ens faltaria això.

Les paraules, eloqüents, tremoloses d'indignació, que va proferir el diputat senyor Sauret al Parlament de Catalunya,

protestant del fet de Balaguer, on un jove obrer va ésser assassinat pels tradicionalistes, varen trobar ressi en tota la Cambra.

Es a dir, en tova, no. Els diputats de la Lliga trobaren que la protesta era una maniobra...

Són els de sempre!

El senyor Farreras i Duran va combatre, al Parlament, l'usura. E's diputats de la Lliga no ho trobaren bé.

No comprenem. ¿Oi, senyor Vallés i Puigals?

Els agraris catalans — no ens privem de res — pensen presentar candidatura per Tarragona, Lleida i Girona, si «la junta central del partido» e's ho autoritza.

Per Barcelona, l'Institut de Sant Isidre no vol enemistar-se amb la Lliga...

«El Debate» té a Barcelona un corresponent que diu coses molt divertides.

L'altre dia, molt seriosament, afirmava que la llei d'arranjament de conflictes del camp seria la ruïna de la ramaderia d'Espanya. I de la siderúrgia anglesa, no?

Gil Robles va portar d'Alemanya un «camelo»: l'antimarxisme.

I ara, tot el remat que l'escolta es diu «antimarxista».

I fins fan un front que duu aquest nom.

Gil Robles i els seus són encara més ridícols del que semblen.

Ara, les dretes les emprenen amb els socialistes, atribuint-los la creació dels Jurats Mixtos.

Un xic més de memòria. Els Jurats Mixtos van crear-los el senyor Aunós quan la dictadura.

Ja ho veuen. Una cosa que els respectem!

Escoltar les tonteries que va dir el noi Maura va costar dues pessetes.

Per aquest preu, hom pot veure a Buster Keaton i s'hi distreu més.

Els monàrquics no saben què fer; s'han empescat la bandera de la raça: un fons blanc amb tres creus morades, símbol de la reialesa de Castella.

A Madrid van exhibir-la i varen quedar-se sols. A Barcelona l'exhibeixen en certs llocs polítics amb molta gatzara.

I no passa res!

Els senyors Esteves s'han esverat perquè en la Universitat autònoma s'exigeix, per als exàmens d'ingrés, el perfecte coneixement de la llengua catalana... I han tingut la gosadia de protestar...

«¡ Con estos arrebatos se herirán! »

Els de «La Publ'», no veient que fan el ridícul, volen restar mèrits a la gestió del senyor Selves dient que allò del conflicte de la l'um i de la força era una exageració.

Home, Ametlla! ¿Per què els fas fer aquests papers als teus amics?

Aquell Pare Payans, jesuïta, que a Granada va injuriar, des de la trona, al President de la República, fou alliberat als dos dies d'haver estat detingut.

I, agraïts, els clericals granadins li han dedicat un acte que ha constituït un nou greuge per a la República.

No. Si amb aquesta tirania no es pot viure!

El noi Regás — procedent d'Acció Catalana — ha deixat l'Esquerra per a sumar-se al grup de «L'Opinió».

Felicitem de tot cor a Esquerra Republicana de Catalunya.

Ja van tornant. El senyor Juan de la Cierva — sí, senyors, sí: aquell La Cierva! — ha tornat de l'estranger per a tornar a fer política monàrquica. Diu que ve perquè està acabat el període revolucionari».

Ah! Però... ¿és que ha començat alguna vegada?

Quan es celebra alguna festa oficial, en tots els edificis oficial i públics onegen les banderes catalana i de la República.

En tots, menys en el «Círculo del Ejército y de la Armada» — edifici pagat amb el diner de Barcelona—on no volen saber-hi res amb la nostra bandera...

Caldrà prendre'n nota de tot això...

Estupor. En els passadissos del Parlament hi veiérem l'altre dia el tristament cèlebre Vidal i Ribas, el prohom del Sometent i cal, amic de Martínez Anido, per-

seguidor de l'obrer i «gentilhombre de S. M.». El dels fitxers i la repressió... Els diputats de la Lliga el saludaren esbojarrats... ; Quina poca memòria que tenen les esquerres a Barcelona!

Ha dit el koyo Villanova que s'ha fet republiçà. Home, no calia...

«El Correo Catalán» preconitza la constitució, a Barcelona, d'un front de dretes. Ens en fem càrrec. Ves, sinó, com s'ho arreglar en per a tornar a exhibir el senyor Junyent!

Miguel Maura ha dit que les futures Corts seran ingovernables.

Miguel Maura va ésser el que més va fer campanya per a la dissolució de les anteriors.

Què es proposa Miguel Maura?

Els «lluhiços» s'han reunit i han aprovat, «amb caràcter provisional», uns principis bàsics.

Confessem que no havem entès...

CORRESPONDENCIA

G. D.—Dissimuli. No va anar per excès d'original. Anirà avui.—*Judi Brau*.—Sí, home, sí. Té tota la raó. Però... no podem publicar-l'hi.—*Xam*.—Al cove.—M. C.—La seva llargària ens posa en un compromís. Perquè està be...—*Sopes*.—Veu? Això ja és una altra cosa. Vagi fent.—*Anibal*.—El que ens envia és una «anibalada».—*Bernat Xinxola*.—Ho escursarem i farem goig.—*P. S.*—Psh! Es fluijxet. Potser n'aprofitarem l'essència.—*Enric*.—Anirà, però no podem dir-li quan.—*López Gutiérrez i Cia*.—«No hay de hechos».—*G. C.*—Va. Ens ha agradat.—*Met*.—Passi i no torni.

Català d'esquerres

El teu deure, en aquests moments, és votar la candidatura que et recomani

ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA

No votar és donar el vot a la Lliga

La República i l'autonomia demanen el teu ajut en aquestes hores greus.

No l'hi neguis.

— Escolti, escolti, Sussagna: El seu promès és un home devot?
 — Sí, mossèn Gatuella. *De vot per a l'Esquerra!*